



Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.115/2021/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Gyöngy Mónika ügyvéd (jogi képviselő címe.) által képviselt **Felperes1** (felperes címe.) felperesnek – a dr. Nagy B. Erika ügyvéd (jogi képviselő címe) által képviselt **Alperes1** (alperes címe) alperes ellen kötbér és kártérítés megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 12.M.70.695/2020/17. számú ítélete ellen az alperes 18. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint + Áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 138.000 (egyszázharmincnyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma a 2021. március 25-én kelt 12.M.70.695/2020/17. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.170.000 forintot kártérítés címén, valamint 264.000 (kettőszázhatvannégyezer) forint Áfa-t is tartalmazó perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet, valamint a viszontkeresetet

elutasította. Kötelezte a felperest 51.000 forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére, míg a fennmaradó 253.000 forint illeték állam általi viseléséről rendelkezett.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint az alperes 2018. december 7-től állt munkaviszonyban a felperessel, nemzetközi tehergépjárművezető munkakörben. A felek között létrejött munkaszerződés 10.5. pontja értelmében - helyesen - a felperes kötelezettséget vállalt, hogy amennyiben a munkaszerződés teljesítésétől egyoldalúan eláll, vagy a munkaszerződést a felmondási idő figyelembevétele nélkül jogellenesen megszünteti, vagy a munkáltató a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszünteti, a 6 hónapos felmondási idő lejártáig hátralévő időre napi 30 euró kötbért fizet egy összegben a munkáltatónak. Egyben hozzájárulását adta a munkaszerződés aláírásával ahhoz, hogy a munkáltató a kártérítési igényét az óvadék és a költségtérítés összegéből, vagy a levonásmentes munkabérét meghaladó összegből visszatartsa, levonja.

[3] Az alperes munkaköri leírásának p.) pontjában kikötésre került, hogy amennyiben – helyesen – a munkavállaló készpénz vagy bankkártyán lévő összeg felhasználásáról nem tud, vagy nem megfelelően kiállított számlát hoz és emiatt az Áfa visszaigénylés megghiúsul, úgy az Áfa összegét a munkaadó a keresetből levonja.

[4] Az alperes 2019. február 22-én szóban azt közölte a felperessel, hogy munkaviszonyát azonnali hatállyal megszünteti, mindezt a munkáltató kérésére aznap még írásban is bejelentette, azonban az azonnali hatályú felmondása indokolást nem tartalmazott. Kizárólag arra tért ki, hogy a felmondási időt nem kívánja ledolgozni, illetve a munkabér és a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos igazolások kiadásának 5 napon belüli teljesítését kérte.

[5] Az elsőfokú bíróság a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 27. § (1) bekezdése, 31. §-a, 69. § (1) és (3) bekezdése, 78. § (1)-(3) bekezdése, 84. § (1) és (3) bekezdése, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:186. § (1)-(4) bekezdése alapján határozott a felperes keresetéről, és az alperes viszontkeresetéről.

[6] Mindenekelőtt megállapította, hogy a felek az Mt. szabályozásától eltérően a munkaszerződésben a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként az Mt.-be ütköző módon kötöttek ki kötbért, így ezen megállapodás semmisnek minősült. Hangsúlyozta, hogy az Mt. kötbérre vonatkozó rendelkezéseket nem tartalmaz, csak a Ptk., azonban az Mt. 31. §-ában felsoroltak között a Ptk. kötbérre vonatkozó szabályai nem szerepelnek, ebből következik, hogy a kötbér kikötésére a munkaviszonyban nincs lehetőség. A munkaviszony munkavállaló általi jogellenes megszüntetése esetére az Mt. 84. §-a rögzíti a jogkövetkezményt, amely a felmentési időre járó távolléti díj megfizetésének kötelezettsége lehet.

[7] Megállapította, hogy az alperes azonnali hatályú felmondása jogellenes volt, mivel az indokolást nem tartalmazott. Hangsúlyozta, hogy szóbeli indoklásra nincs jogszerű lehetősége a jognyilatkozatot tevő félnek, ezért nem lehetett vizsgálni a munkavállaló által a perben előadott azon körülményeket, amelyek a gépjármű műszaki állapotára, a munkáltató által nem engedélyezett hazatérésre vonatkoztak, azok az írásbeli jognyilatkozat indokolásában ugyanis nem jelentek meg.

[8] Megalapozottnak találta ugyanakkor a felperes másodlagos kereseti kérelmét, figyelemmel arra, hogy a munkaszerződésben a felek az Mt. főszabálytól eltérően 6 hónapos felmondási időben is megállapodhattak. Mivel ez a kikötés jogszabályba nem ütközött, így az alperes jogellenes felmondására tekintettel 6 havi felmondási időre járó távolléti díj megfizetésére köteles.

[9] Nem találta alaposnak az alperesnek a szóbeli megállapodásra alapított, a munkaszerződéstől eltérő magasabb bérezés miatti bérkülönbözetből adódó viszontkereseti kérelmét. Az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem igazolta állításait, sem a felperes jelenlegi törvényes képviselője – (helyesen) képviselő². – nyilatkozata, sem tanúl tanúvallomása nem támasztotta alá az alperes által állított tényeket. A törvényes képviselő elmondása szerint a sofőrökkel, így az alperessel is a munkaszerződésben foglalt bérezésről állapodtak meg, a szerződéstől eltérő bérelemekre szóbeli megállapodást nem kötöttek. tanúl pedig nem volt jelen az alperes munkaszerződésének aláírásakor, és kizárólag egy kollegájától hallotta azt, hogy akár 800.000 forintot is meg lehet keresni a felperesi cégnél. Mindezek miatt az alperesi kötelezés alapjául a munkaszerződésbe foglalt távolléti díj összegét vette figyelembe.

[10] Rögzítette, hogy az alperes munkaköri leírásából nem állapítható meg az a kötelezettsége, hogy a felperes részére Áfa-s számlát kellett volna bemutatnia, nem tartalmazza azt a kitétel, hogy a munkáltató pénzeszközeivel való elszámolás során csak Áfa-s számla fogadható el. A felperes a perben nem adta indokát, hogy a csatolt számlák mely okból nem voltak alkalmasak az Áfa visszaigénylésére, így a felperest ért kár sem nyert igazolást.

[11] Egyrészt a felperes pernyertességének-pervesztességének arányát 60-40 %-ban állapította meg, erre figyelemmel kötelezte az alperest a felperes perköltségének megfizetésére a 32/2003. (VIII. 2.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerinti mérték figyelembevételével. Ugyanakkor azt is rögzítette, hogy a pertárgy értékét a 2.020.323 forint kereseti és 3.069.148 forint viszontkereseti összegében határozta meg és ebből a felperes pernyertességének-pervesztességének arányát 83-17 %-ban is megállapította, és a nagyobb részben pervesztes alperest kötelezte a felperes perköltségének megfizetésére. A felperest a pervesztes rész vonatkozásában kötelezte az illeték viselésére, míg az alperesnek a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 525. §-a szerinti

munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán, a rá eső illetékrész állam általi viseléséről rendelkezett a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján.

Az alperes fellebbezése

[12] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, és annak megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását és a felperes viszontkereset szerinti (2019. január hónapra járó 158.413 forint, és február hónapra járó 396.260 forint megfizetésére) kötelezését kérte. Utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része hiányos, mert az nem tartalmazza teljeskörűen a Pp. 346. § (3) bekezdésében foglaltakat a jogorvoslati kioktatás körében.

[13] Érvelése szerint az általa benyújtott azonnali hatályú felmondás indokolási részét felettesének megtévesztésre alkalmas viselkedése okán nem töltötte ki a részére a munkáltató által átadott formanyomtatványon. Hangsúlyozta, hogy azon nem is szerepelt az „Indokolás” megjelölés, helyette félrevezető módon az „Egyéb” megnevezés volt rögzítve. Kitöltéskor a mellette álló vezető által a kérdéseire adott válaszokból arra következtetett, hogy eleget tett az azonnali hatályú felmondás tartalmi és formai követelményeinek. Ezt a tévhitet keltette benne felettese és úgy távozott munkahelyéről, hogy jogviszonyuk teljeskörűen lezárást nyert. Az ügyben eljáró elsőfokú tanácsok azonban nem vették figyelembe azt az állítást, hogy munkáltatója az azonnali hatályú felmondás kapcsán a formanyomtatvány tartalmi követelményeire vonatkozóan megtévesztette.

[14] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem fogadta el tanúl tanúvallomását a munkáltató által ígért munkabér összegére nézve, illetőleg azt a körülményt sem értékelte, hogy a felperes nem igazolta azt, hogy milyen jogcímek alapján milyen számítási móddal tevődött össze a járulék levonására szolgáló munkabér. Mindezeket túl kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányát az eredetileg benyújtott kereseti és viszontkereseti kérelmek alapján is kiszámította 60-40 %-ban, majd a felperes leszállított keresetét tekintve a számítás alapjának állapította meg az újabb 83-17 %-os arányt úgy, hogy figyelmen kívül hagyta a viszontkereset kapcsán leszállított követelését.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[15] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte, figyelemmel arra, hogy az ítélet érdemben helyes. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a megfelelően kiosztott bizonyítási teher alapján helyesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és jogszabályoknak megfelelő döntést hozott.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[16] Az alperes fellebbezése alaptalan.

[17] Az ítéltábla felülbírálati jogkörét a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta a Pp. 370. § (1) bekezdésére figyelemmel. A felperes nem támadta a kereseti kérelmet részben elutasító ítéleti rendelkezéseket (elsődleges kereseti kérelem, illetve a bizonylatolási kötelezettség elmulasztása miatti kártérítési igény), így mindezek nem képezték a felülbírálat tárgyát.

[18] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást mindösszesen annyiban egészíti ki, hogy a felek között létrejött munkaszerződés 10.2. pontja rendelkezik arról, hogy a perbeli munkaviszony „rendes felmondással 6 hónapos felmondási idővel szüntethető meg.”

[19] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat a logika szabályaival összhangban a Pp. 279. §-ában foglaltaknak megfelelően értékelte, a tényállást – a fenti kiegészítés mellett – helyesen állapította meg és helytálló következtetések levonásával érdemben helyes döntést hozott. A másodfokú bíróság teljeskörűen osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a bizonyítékból levont jogi következtetések tekintetében, ezért azok megismétlését mellőzte.

[20] Az alperes fellebbezésében hivatkozott indokok alapján a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget a bizonyítás eredményének eltérő minősítésére, és az alapján a tényállás módosítására, illetve az elsőfokú bíróság által megállapított tényektől eltérő jogi következtetések levonására és az elsőfokú ítélet megváltoztatására. Az elsőfokú ítélet rendelkező része ugyan jogorvoslati kiiktatást nem tartalmaz, ugyanakkor az alperest e körben joghátrány nem érte, hiszen fellebbezését benyújtotta és azt a másodfokú bíróság érdemben vizsgálta.

[21] Az alperes munkaviszonyt megszüntető azonnali hatályú felmondását mindkét fél perbeli igénye érintette jogkövetkezmény alkalmazására irányuló kérelemmel, a felperes annak jogellenességét, míg az alperes a jogszerűségét állította. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az alperes írásban tett, a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó egyoldalú jognyilatkozatának jogellenességét, mivel az nem tartalmazta az azonnali hatályú felmondás alapjául szolgáló indokokat.

[22] A fellebbezés kapcsán azt emeli ki a másodfokú bíróság, hogy az alperes ugyan a perben mindvégig állította, hogy a felperestől kapta a jogviszony megszüntetéséhez szükséges formanyomtatványt, azonban a fellebbezésében rögzítettekkel ellentétben megtevesztésre a perben egyetlen alkalommal hivatkozott, a 68.M.664/2019/9. számú válaszirata 3. oldalán. Itt állította azt, hogy „a formanyomtatvány már eleve megtevesztő, mert hiányzik belőle az „Indokolás” rész.” Az alperes a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó saját jognyilatkozatát nem vitatottan nem támadta meg a felperesnél. Az Mt. 28. §-a szabályozza a megállapodások megtámadásának feltételeit, amelyek irányadóak a 15. § (3) bekezdése értelmében a fél saját egyoldalú jognyilatkozatára is. Az Mt. 28. § (8) bekezdés értelmében a megtámadásra irányuló jognyilatkozatot a tévedés felismerésétől számított harminc napon belül írásban a másik féllel közölni kell és ennek eredménytelensége esetén lehet a keresetlevelet előterjeszteni [Mt. 287. § (3) bekezdés]. Mindezen feltételek teljesülésének hiányában a másodfokú bíróság nem vizsgálhatta a felperes esetleges megtevesztő magatartását és e körben semmilyen megállapítást nem tehetett.

[23] Az alperes fellebbezésében megalapozatlanul kifogásolta a 2019. január és február havi munkabérének megfizetésére vonatkozó viszontkereseti igényének elutasítását is. Az elsőfokú bíróság e körben részletes kioktatást adott a feleknek a bizonyítási teher alakulásáról, amit az alperes sem vitatott, így az alperesnek kellett tényállítást tennie és bizonyítania azt, hogy a munkaszerződésben meghatározott munkabértől eltérő, magasabb összegű munkabérben állapodott meg a felperessel, és e tekintetben álláspontja szerint mi volt a felek közötti megállapodás szerinti munkabér (68.M.664/2019/10. számú jkv. 3. oldal). A felperes viszontkeresetében a közöttük létrejött szóbeli megállapodásra alapította ezen igényét, és tanú tanúvallomásával kívánta azt alátámasztani.

[24] Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság arra nézve, hogy az alperes az öt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére a munkaszerződés szerinti megállapodástól eltérő összeget az alperes nem igazolt. tanú tanúvallomása nem támasztotta alá az alperesi állítást, egyrészt a tanú nem volt a felperesi munkáltató munkavállalója és az alperes perbeli tényállításától - miszerint 550.000 forint összegű nettó munkabérről állapodott meg a felperessel - is eltérő, 800.000 forintos nettó összeget említett. Az a körülmény, hogy a tanú telefonon egy álláshirdetéssel kapcsolatosan az esetleges bérezésről információt kapott, az alperes tényleges, a felperessel megkötött megállapodás alapján a közöttük létrejött munkaviszonyban fizetendő díjazást még közvetett módon sem igazolja, az ítéleti megalapozottságot nem támasztja alá. Mindezekon túl megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a munkaszerződés szerinti munkabér alapbérből, napi díjból és egyéb, további munkavégzéstől függő juttatásokból (pl. üzemanyagnorma, km-elszámolás, stb.) tevődött össze egy komplex javadalmazási rendszer alapján. Az alperes a munkaszerződésben rögzítetteken felüli, a szóbeli megállapodás szerinti munkabér kifizetését kifogásolta, amely szóbeli megállapodás azonban a perben nem nyert igazolást és a járulékok levonásának esetleges vitatása sem támasztja alá azt.

[25] A pernyertesség-pervesztesség arányát az elsőfokú bíróság valóban ellentmondásosan rögzítette, de ez a perköltségre és az illetékre vonatkozó döntés helyességét nem érintette. Az elsőfokú ítélet indokolása ugyanis tartalmazza az Illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 41. § (2) bekezdésének megfelelően helyesen

figyelembe vett kereseti és viszontkereseti illetékalapot, amelyet a leszállítások nem érintettek és ennek figyelembevételével az alperes pervesztességének aránya valóban 83%, míg pernyertességének aránya 17%.

[26] A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[27] A másodfokú bíróság a Pp. 383. § (5) bekezdése alkalmazásával rendelkezett a fellebbezési eljárásban pernyertes felperes Pp. 81. § (1) bekezdése szerinti perköltség viseléséről, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése szerint mérsékelt összegben. A mérlegelés során a másodfokú bíróság a felperesi fellebbezési ellenkérelem rövid terjedelmére és arra volt figyelemmel, hogy a fellebbezésről tárgyaláson kívül határozott.

[28] A másodfokú eljárásban az Itv. 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése szerint számított, le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az alperes munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán a Pp. 525. § és 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[29] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. szeptember 7.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.
a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.

előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla

bíró